16 Jaar, No. 64. — 'sHERTOGENBOSCH. — Donderdag 30 Mei 1844.

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad

DICERE VERUM QUID VETAT?
Horatius.

ABONNEMENTS-PRIJS
Voor de Stad . ƒ 12.
Franco per post » 14.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ADVERTENTIEN.
15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

De Katholijken. De vrijheid.

De jongste debatten in de kamer der pairs over het gewigtig vraagpunt der vrijheid van onderwijs hebben op nieuw geleerd, dat de Katholijken in Frankrijk, gelijk in België, gelijk in Nederland een juist denkbeeld der konstitutionele vrijheid hebben, dat zij in de praktijk ruim beoefenen. Het is nuttig zulk eene daadzaak in een helder daglicht te stellen.

Het is eene afgesleten taktiek, om de Katholijken van dubbelhartigheid te beschuldigen, wanneer zij de grondwettige vrijheden ten hunnen behoeve inroepen. Dan heet het, dat zij de vrijheid voor allen niet willen, dat zij voor zich alléén vrijheid begeeren, ten einde daardoor die van anderen te overheerschen.

Daadzaken hebben menigmaal het lasterlijke van die aantijging bewezen. Wat baat dit? De beschuldiging gaat uit van hen, die beter weten, en de Katholijken leugenachtig datgene verwijten wat zij zelven bedoelen.

Er bestaat in ons land gelijk in Frankrijk, in België en overal elders, eene partij, die gewoon is altijd den mond vol te hebben van eene vrijheid, die men in de wet schrijft of laat schrijven, maar die wonderlijk mishandeld wordt, wanneer zij in praktijk moet worden gebragt.

De kreet van vrijheid wordt gebezigd als een wapen tegen het Katholicismus. En treden de Katholijken in den geest der konstitutionele vrijheden, dan nog worden zij miskend, dan zit daarbij, zoo lastert men, niet de zucht van vrijheid voor; maar overheersching.

Lastertaal, hoe ongerijmd ook, heeft altijd het ongelukkig gevolg, dat er iets van kleeft. Van daar dat men met beraden schaamteloosheid het wapen van laster bezigt; maar van daar dan ook dat de noodzakelijkheid geboren wordt, om niet eene omstandigheid te laten voorbijgaan, welke een lasterlijk beweren logenstraft, zonder dezelve aan de aandacht van het lezend publiek aan te bevelen.

Als de Katholijken vrijheid van onderwijs vragen, dan geldt aanstonds de beschuldiging, dat zij onder den naam van vrijheid alleen monopolie beoogen.

Het ligt nog versch in het geheugen, hoe over weinige jaren in Nederland, eene menigte van schriften de Katholijken onder den naam van Ultramontanen, van overheersching durfde verdenken, toen zij het grondwettig natuurregt van vrijheid van onderwijs vorderden. Een noodkreet ging op bij zekere lieden, die gewoon zijn allerlei monopolie in Nederland in pacht te hebben. Er waren geene benamingen schrikbaar genoeg uit te denken, om de Katholijken in een hatelijk daglicht te stellen. En men was zelfs bespottelijk genoeg, om in den vreemde uit monarchale regeringen gevolgen te trekken nopens onze konstitutionele instellingen.

Wij hebben destijds aangemerkt, dat er geen punt van vergelijking bestond, en de gevolgtrekking derhalve valsch was.

Intusschen dewijl men vroeger de Katholijken gebragt heeft op een terrein van vergelijkingen, die geen punt van aanraking hadden, zoo willen wij die heden brengen daar, waar het bestaat.

Wij vreezen de vergelijkingen niet. Men ga naar België, naar Frankrijk, en dáár zal men uit daadzaken zien, wat de Katholijken willen.

In België hebben de Katholijken het onderwijs vrij gemaakt, ofschoon zij het in handen hadden, om het geheel aan banden te leggen. Zij hebben dat niet gewild, omdat zij den strijd der denkbeelden niet vreezen. Zij hebben daardoor bewijs geleverd, dat hunne zucht naar vrijheid geene fiktie maar waarheid is.

In Frankrijk hebben de Katholijken niet minder een onwederlegbaar bewijs gegeven, hoe ernstig zij de vrijheid VOOR ALLEN willen.

De kamer der Pairs heeft gedurende eene volle maand beraadslaagd over eene wet over het middelbaar onderwijs: wie waren het die daar de vrijheid verdedigden? Het waren de Katholijken.

De vrijheid werd overstemd, maar zij verdedigden die met een talent, dat ook buiten Frankrijk sensatie verwekt heeft. De zaak is in de publieke opinie gewonnen. En eenmaal, misschien weldra, zal de dag aanbreken, dat dezelve ook bij de wetgevende magt zal zegevieren, juist daarom dewijl de Katholijken met de daad getoond hebben, dat zij geen voorregt voor zich, maar vrijheid voor allen begeeren.

De wet, welke door de pairskamer is aangenomen, onderwerpt en kluistert alle bijzonder onderwijs aan de universiteit. Dezelve is dus eene wet, welke niet de vrijheid, maar de slavernij regelt. Ook de seminarien heeft men aan de slavernij onderworpen, maar men heeft voor hen alleen eenige weinige gunstige uitzonderingen gemaakt. De kluisters welke de seminarien omgeven, zijn niet zoo naauw toegehaald, dan die van andere instellingen.

Maar ook dit gering voorregt hebben de Katholijken niet gewild. Zij hebben gemeenschappelijke vrijheid of gemeenschappelijke slaverny gevraagd.

Ziehier wat deswegens de bisschop van Ajaccio schreef in eenen brief aan den hertog de Broglie, rapporteur der kommissie over de wet van het onderwijs in de kamer der pairs, welke door de dagbladen is openbaar gemaakt.

« Van het oogenblik, dat het beginsel » van de vrijheid van onderwijs, in het » charter opgenomen, zoo slecht begrepen » is, om niet te zeggen zoo openlijk miskend, » zal het lot der seminarien, hoedanig men » hen dat ook voorbereide, in onze oogen » altijd betreurenswaardig zijn; hetzij men » hun voorregten verleene, die slechts strekken zullen, om hen in schatting te doen » dalen, en hatelijk te maken, hetzij men » hen aan de gemeene wet zal onderwerpen, » die voortaan niet dan slavernij zal zijn.

« In dezen staat van zaken, gedogen wij die » leden der edele pairs, wier hart nog klopt » voor de heilige zaak der vrijheid van on» derwijs, aan anderen de treurige taak over » te laten van ons vonnis te vragen en uit » te spreken. INDIEN DE VRIJHEID NIET MOET » ZEGEVIEREN IN DEN STRIJD, *waarin zij zoo » edelmoedig gestreden hebben*, *dan komt » het mij voor*, DAT HET BETER IS MET HAAR » TE VALLEN, DAN HAAR TE OVERLEVEN. WIJ » WILLEN NIET VRIJ ZIJN, DAN ONDER » VOORWAARDE VAN ZULKS NIET ALLEEN TE ZIJN, ons verlatende op de » goddelijke Voorzienigheid tot den dag, waarop het Haar zal behagen, ons ALLEN vrij » te laten.

Ziedaar hoe een bisschop van Frankrijk schrijft. En ziedaar hoe de Katholijke verdedigers der vrijheid in de kamers der pairs spreken. De heer DE MONTALEMBERT, die met drie anderen van den beginne de vrijheid verdedigd had, heeft uit naam van allen

toen eenmaal alle vrijheid in de wet gedood was, niet willen treden in de weinige voorregten, welke men de seminarien aanbood. Hij heeft pligtig verklaard, dat hij en de zijnen zich aan de debatten onttrekken, omdat zij geen voorregt voor zich, maar vrijheid voor allen begeerd hebben.

DUITSCHLAND.

Men leest in het *dagblad van Keulen* van den 14 dezer:

Het hoogste censuur-geregtshof in Pruissen regt doende op de vordering van den heer Dumont, redakteur van het *dagblad van Keulen*, heeft verklaard dat er reden bestond om de openbaarmaking te vergunnen van een artikel over O'Connell, hetwelk door de Keulsche censuur was verboden. Het geregtshof heeft zijn besluit gegrond op de volgende bemerkingen:

»Het bewuste artikel is klaarblijkelijk niets anders dan de verdediging van een man, zonder weêrgade in de hedendaagsche geschiedenis, door zijne standvastige pogingen, zijne schitterende talenten en zijne bewonderenswaardige werkzaamheid om tot zijn doel te geraken. Deze pogingen heeft de schrijver van het artikel als edel voorgesteld, en hij beschouwt het als O'Connells grootste verdienste, de zedelijke wedergeboorte bewerkt te hebben van een volk hetwelk voortijds in de zedeloosheid was gedompeld. Hierin kan dit artikel gewis het verwijt niet beloopen, de verdediging eener partij ten doel te hebben.

» Er is tevens daarin geene sprake om eene partij, welke aan de omverwerping der bestaande orde van zaken arbeidt, in een gunstig daglicht te stellen, want er komt in dit artikel geene enkele strekking tot een dergelijk plan voor, noch eenigen aanval tegen een bevriend gouvernement, noch eenige voor de waardigheid en de veiligheid van Pruissen of van de andere staten des Duitschen verbonds, beleedigende uitdrukking.

» En daar het artikel, even zoo min met betrekking tot deszelfs bijzonderheden als met opzigt tot den daarin heerschenden geest, strijdig is met de reglementen op de censuur, veroorloven wij de openbaarmaking van hetzelve.

Berlijn, 30 *April* 1844.

Het hoogste censuur-geregtshof
(geteekend) BORNEMAN.

Tengevolge van dit besluit deelt het *dagblad van Keulen* het bewuste artikel mede. O'Connell wordt in dit stuk tot de wolken verheven, en bij Pericles vergeleken. De vergelijking is zelfs ten voordeele van den bevrijder, want zegt het artikel dat, wat de Athenienzer voor een beschaafd en welvarend volk had ondernomen, heeft de Ier zich ten taak gesteld ten gunste van eene in armoede en onwetendheid gedompelde natie. Hetgeen bij den eersten eene bestudeerde welsprekendheid was, is eene ingegeven welsprekendheid bij den anderen.

ZWITSERLAND.

Volgens een berigt uit het kanton Wallis, is de gevreesde burgeroorlog tusschen de beide vijandige partijen aldaar, die van het jonge en van het oude Zwitserland, werkelijk uitgebroken. De mannen der laatstgenoemde partij, hebben zich den 18den Mei van de stad Sion meester gemaakt. In Neder-Wallis was de verslagenheid algemeen. Eene menigte wagens en vlugtelingen bedekte de wegen. Van Martigny tot St. Maurice, zelfs tot Bex en Aigle toe, zag men vrouwen, grijsaards en kinderen, welke uit hun ongelukkig vaderland vlugtten. Den 22sten, in den vroegen morgen waren de twee partijen bij Martigny op nieuw slaags.

ENGELAND.

Op dezelfde, nabij de Londonbrug, te Londen, is den 19 dezer, een droevig ongeluk gebeurd. Een bootje, waarin zich een dertiental jongelieden bevond, en ... een jong kind bij zich had, is door de deining, die eene stoomboot maakte, zij te digt naderden, in het water omgeslagen. Allen, met uitzondering van een jongeling, die zich het zeer moeijelijk geheel heeft, zijn verdronken.

— Woensdag is door de direkteuren der Oostindische kompagnie een allerkostbaarste maaltijd aan den nieuwen gouverneur generaal, sir Hardinge gegeven.

— Eene kommissie in het huis der lords houdt zich thans, op last der koningin, niet de overweging bezig van een verzoekschrift, door sir Augustus d'Este ingediend, en waarin hij aanspraak maakt op den rang en titel van hertog van Sussex. Volgens de koninklijke huwelijksakte, en de daarop gegronde wet van 1772, is de echtvereeniging, ten jare 1792, te Rome, tusschen nu wijlen den hertog van Sussex en lady Augusta Murray, zonder toestemming van den toenmaligen koning George III, gesloten, ten hove steeds als nul en van geener waarde beschouwd, en dien ten gevolge sir Augustus, die uit dat huwelijk voortgesproten is, tot hiertoe van alle aanspraak op den rang en titel zijns vaders verstoken gebleven.

— Dezer dagen heeft het Britsche matigheidsgenootschap eene algemeene vergadering gehouden. Volgens de gedane opgaven telt men in 250 plaatsen hier te lande vereenigingen, bevattende 500,000 leden, waaronder 120,000 teruggebragte dronkaards. Het genootschap werkte met allen ijver op het vaste land in Amerika, ja reeds tot in Indië. In Frankrijk werd weinig gedaan, en in Holland zeide de sekretaris, de heer Compdom, was het te vreezen dat de onmatigheid nog zeer toenam. In Ierland had de zaak der matigheid de grootste vorderingen gemaakt.

SPANJE.

Volgens een telegraphisch berigt is de koningin Isabella met hare moeder en zuster, vergezeld door den eersten minister, generaal Narvaez, in den ochtend van den 20 Mei, uit Madrid naar Barcelona vertrokken. De Madridsche regeringsbladen verzekeren steeds, dat deze reis geen ander doel heeft dan het gebruik door de jonge koningin van de minerale wateren van Caldas, welker heilzame invloed op haren gezondheids-toestand hare majesteit reeds in 1840 heeft ondervonden. Desniettemin waren te Madrid nog den 19, tot welken dag de gewone berigten daar loopen, allerlei verontrustende geruchten wegens deze reis in omloop. Sommigen beweren, dat de reis in verband staat met ontwerpen van den generaal Narvaez om een absolutistisch regeringstelsel in te voeren. Anderen spreken van ontwerpen voor een huwelijk der jonge koningin, hetwelk men bij deze gelegenheid zou willen bevorderen of tot stand brengen. Inzonderheid worden steeds de oudste zoon van don Karlos, anderdeels de graaf Trapani, welke halve stiefbroeder van den regerenden koning van Napels is en thans omstreeks 17 jaren telt, als de prinsen genoemd, met welke men zulk een huwelijk zou willen tot stand brengen. Engelsche bladen vermelden, dat de huwelijksverbindtenis met den graaf Trapani de goedkeuring van Frankrijk en Engeland zou wegdragen, en spreken er tevens van dat die graaf naar Barcelona zou oversteken, om eene bijeenkomst met koningin Isabella te houden. De Spaansche liberalen keuren beiden huwelijken op hoogen toon af.

— In Marokko schijnt men bij voortduring toebereidselen voor het afkeeren van eenen vijandelijken aanval van de zijde van Spanje te maken.

— Men schrijft uit Havana:

De op grond van tegen hen uitgebragte beschuldigingen onlangs in hechtenis genomen Franschen zijn wederom in vrijheid gesteld. Het schijnt dat hunne beschuldigers, welke mulatten en vrije negers waren, geen enkel bewezen feit tegen hen wisten in te brengen, en al hunne verklaringen op laster gegrond waren. Tegen hunne beschuldigers is nu eene vervolging ingesteld: de schuldigsten van hen zullen tot de doodstraf ... tot ... verordeeld worden.

FRANKRIJK.

De kamer der pairs heeft zich in hare zitting van den 21n. beziggehouden met de behandeling van art. 30 van het ontwerp op het onderwijs, handelende over de geestelijke scholen of kleine seminarien. De bij die gelegenheid door den graaf de Montalembert gehoudene redevoering, maakte veel indruk: de jonge pair, sprak niet alleen in zijn' naam, maar tevens in naam van zijne ambtgenooten, de heeren Seguier, Beugnot, Barthelemy, en de Gabriac, die de regten der huisvaders, der godsdienst en der vrijheid van het onderwijs met hem hebben verdedigd.

Na in weinige woorden, aan de pogingen zijner ambtgenooten te hebben herinnerd, om met de woorden zelve van de vrienden der universiteit, de betreurenswaardigste bepalingen der wet, bij welke de pairs-kamer tot heden hare goedkeuring geschonken heeft, te hebben aangewezen, heeft de heer de Montalembert verklaard: dat noch zijne ambtgenooten, noch hij, voortaan deel aan de diskussien meer zouden nemen, dat zij voor de vrijheid hadden gestreden, doch overwonnen zijnde, niet voor een privilegie strijden wilden. Zij behoeven het regt van allen, niet meer voor de geestelijke scholen interoepen, want toen zij de vrijheid voor allen vroegen, konden zij niets anders dan de slavernij voor allen erlangen; zij willen ten hunnen behoeve geene privilegien, welke ofschoon schijnbaar en bespottelijk zijnde, hun tot ... tot verwijt dienen.

De heer Guizot heeft alles beproefd om de uitwerking door de schitterende redevoering des graven de Montalembert te weeg gebragt, te verzwakken: het is hem echter niet gelukt, en dit is te begrijpen, al de welsprekendheid der wereld kan van eene wet van monopolie en van willekeur geene wet van vrijheid maken.

Nadat de kamer in de volgende zitting, een voorstel van den heer Persil, strekkende om de kleine seminarien aan het toezigt van den minister van eeredienst te onderwerpen, had verworpen, heeft zij het art. betrekkelijk de geestelijke scholen, zoo als de kommissie het had voorgesteld, aangenomen.

— De kamer der pairs heeft in hare zitting van den 24e. het wets-ontwerp op het middelbaar onderwijs, met 85 tegen 51 stemmen aangenomen. Ons gevoelen over die wet is bekend; zij voldoet noch aan de hevige universiteits-gezinden, noch aan de vrienden der vrijheid onderscheidene dagbladen noemen haar een doodgeboren gewrocht.

— In hare zitting van den 22 mei heeft de kamer der afgevaardigden het wets-ontwerp betrekkelijk den spoorweg van Nimes naar Montpellier aangenomen.

— Men verzekert dat de heeren Martin du Nord, en Villemain de onmogelijkheid begrijpende om aan het gezag te blijven na de verklaringen welke zij tijdens de jongste beraadslagingen hebben ondergaan, als ministers zullen aftreden. Het departement van justitie en van eeredienst zou aan den procureur generaal Hebert, en dat van openbaar onderwijs aan de heeren Rossi of de Montalivet worden opgedragen.

— De prins van Joinville is naar Compiègne vertrokken; men zegt dat hij daar voor eene maand in arrest is geplaatst, en dat een groot aantal personen uit de hoogere kringen zich derwaarts hebben begeven.

Daar de heer Guizot van den prins van Joinville geene herroeping zijner nota heeft kunnen

... zou hij voornemens zijn in de Kamer ... rede uitte spreken tegen de officiers-generaal ... hunne pligten als prins vergeten, ten einde hunne voorgewende regten als burgers te doen gelden. (Correspond.)

Omtrent vierhonderd werklieden arbeiden dagelijks aan de groote gevangenis in de straat Traversière-Saint-Antoine welke volgens het onlangs door de afgevaardigden goedgekeurde cellulaire stelsel wordt ingerigt.

— Berigten omtrent hetgene den 12den dezer in Algerie heeft plaats gegrepen, zijn door de regering ontvangen en publiek gemaakt. Acht- a tienduizend Kabailen, zijn in de omstreken van Dellys door zeshonderd man der Arabische ruiterij en door tachtig man der Fransche kavalerie verslagen. Het verlies der Kabailen wordt op driehonderd a driehonderd vijftig manschappen geschat, terwijl van de Franschen slechts drie mannen gedood en twintig gewond zijn.

NEDERLAND.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Vrijdag 24 Mei.

Is ontvangen eene koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp van wet tot aflossing en verwisseling van nationale schuld. Daarbij wordt voorgesteld om de 80 millioenen 2½ pCt. Belgische inschrijvingen te gelde te maken, tegen een prijs 59½ ten honderd van het nominaal kapitaal. Later zal er op gelijke wijze over de nog overige 80 millioenen 2½ pCts. Belgische inschrijvingen worden beschikt. Er zal een nieuw 4 pCts. grootboek worden aangelegd. De 5 pCts. Oostindische losrenten, zullen tegen *pari* worden afgelost, of tegen schuldbrieven, rentende 4 ten honderd, worden verwisseld. Later zal gelijke aflossing van de schuldbrieven van het amortisatie-syndikaat, ad 4½ pCt., en andere effekten, plaats hebben. De gelden die uit de leening van de 127 millioenen beschikbaar zullen komen, zullen tot de aflossing van de schuld worden besteed. De nieuwe schuldbrieven, rentende 4 pCt., zullen voor geen lager prijs dan 95 pCt. van het nominaal kapitaal worden uitgegeven. In het grootboek zullen worden opgenomen de 4 pCts. Oost-indische losrenten, ook die welke in den laatsten tijd zijn uitgegeven, ten zij de houders dier schuldbrieven verklaren mogten dit niet te verlangen. Er zal aan de rekenkamer behoorlijke rekening en verantwoording worden gedaan. — Dit onderwerp, met de daarbij behoorende memorie van toelichting, wordt naar de afdeelingen verzonden.

Zijn ingekomen twee verzoekschriften, als: 1°. van de suikerraffinadeurs, de heeren de Bruyn c. s. te Amsterdam, houdende bedenkingen tegen een rekest, van andere raffinadeurs vroeger uit dezelfde stad ingezonden, en 2°. van ingezetenen van Groningen, ten aanzien van de vrijstelling wegens de grondbelasting. — Verzending aan de kommissie.

De kommissie brengt verslag uit op onderscheidene verzoekschriften als: van J. P. Metman c. s.; N. S. Cats c. s.; S. de Leeuw c. s.; J. G. Heuveldop en J. Witteveen.

Omtrent al deze stukken wordt overgegaan tot de orde van den dag, en zij worden ter zijde gelegd.

Daarna wordt de Vergadering gescheiden.

— ... de ex-regent Espartero van den generaal van Halen vergezeld, laatstleden maandag per stoomboot van Keulen te Rotterdam aangekomen is.

— Volgens eene bijzondere korrespondentie uit Parijs zouden de regeringen van Frankrijk en van Oostenrijk besloten hebben in de zaken van Zwitserland tusschen beide te treden.

— Het provinciaal geregtshof van Limburg heeft den 23 dezer uitspraak gedaan in de zaak van den landmeter H. J. Lintjens. Het hof, overwegende dat in eenen konstitutionelen Staat, met verantwoordelijke ministers, het feit, van een raadsel opgegeven te hebben, waarin het bestuur aangerand wordt, niet kan beschouwd worden als eene aanranding van de waardigheid des konings; overwegende, dat het feit, van gezegd te hebben, dat de koning zijn eed had gebroken, niet wettelijk was bewezen, heeft Lintjens *op alle punten vrijgesproken.* (*J. de Limb.*)

— Den 25 dezer heeft mejufvrouw Ida Zilverberg, wed. H. Koperenberg, te Oosterhout, haren honderdsten verjaardag gevierd. Zij geniet eene volmaakte gezondheid, en heeft het voorregt van 4 kinderen, 14 kleinkinderen, en 28 achterkleinkinderen in haren familiekring te bezitten.

Mengelwerk.

DE TOESTAND VAN HET OOGENBLIK.

Door de aanneming der monsterwet bij de beide Kamers, maar meer nog door de volteekening der leening heeft de regering de zegepraal behaald. Dit valt niet te ontkennen. Ook deze hare maatregel van behoud, zoo als allen, in het uitsluitend belang der aristokratische en oligarchische partij, werd niet alleen door deze partij zelve tot wet gemaakt, — maar de natie zelve heeft door de volteekening der leening (zooals de regering spreken zal en logisch spreken kan) vrijwillig datgene bekrachtigd, tot welks bevestiging zij zich, gelijk men voorspelde, door geen geweld ter wereld zou laten dwingen.

De natie heeft door hare deelname in de leening de bestendiging van het systeem van behoud onderschreven, de unie der regering met de oligarchie goedgekeurd, de onderdrukking waarmede zij zucht, toegejuicht, de lasten, waaronder zij bezwijkt, nog te ligt voor haar verklaard; — en dit gedaan op een tijdstip waarop de regering *en* met uitdrukkelijke woorden *en* door nieuwe ministerieele aanstellingen verklaarde juist op dien ingeslagen weg met kracht voort te gaan, hare schreden te verdubbelen en te verspellen. Zeker, schooner standpunt schijnt bijkans voor geene regering denkbaar.

Doch de vraag van gewigt dienaangaande, de vraag van het oogenblik, van welks juiste beslissing de toekomst zal afhangen is deze: van hoedanigen aard was die zegepraal? Is zij waarheid dan logen in den grondslag van haar bestaan? Is zij van duurzaam gehalte dan wel klatergoud? Is dat standpunt der regering waarlijk gunstig te noemen, dan is het slechts schijnschoon, en een gepleisterd graf gelijk?

Wij gelooven het laatste.

Ofschoon een groot, ja zeer groot gedeelte der natie die onderteekening nederschreef, welke de *Vlissingsche Kourant* immer afraadde, waartegen zij immer waarschuwde, — zoo bestaat er toch eene partij die bij weigering bleef volharden; — wij zullen niet beweren of die partij groot in aantal was, — wij weten helaas! het tegendeel; doch wel, hetgeen niemand daar tegen kan spreken; dat zij op zichzelve krachtig blijft pal staat, want, zoo ooit eene partij, werd deze gelouterd in het vuur, zij liet zich noch door bedreigingen van hetgeen zij pligt meende te zijn, afschrikken, noch door beloften tot hetgeen zij landsverraad achtte, uitlokken; zij weerstond aan de verleiding, waarin men haar bragt, zij weerstond aan den blinden roes van dronkene opgewondenheid die haar omgaf. Zulk eene partij, zij moge klein zijn, doch dat zij pal en onverwrikbaar staat, dat zij dus op zichzelve krachtvol is, kan niemand ontkennen.

Het is evenwel niet uit haar bestaan, dat wij het standpunt der regering, hoe schoon het schijnen moge, ongunstig meenen te moeten noemen, maar juist integendeel uit de innerlijke gezindheid van hen, die aan de regering de geëischte ondersteuning gaven, door wier medewerking de regering de zegepraal behaalde.

Wij noemen het standpunt der regering ongunstig, omdat de onderteekening, waarop de regering zich beroemt, eene valsche was; — omdat zij ter neder geschreven werd in de overrompeling des oogenbliks, omdat zij met het pistool op de borst werd afgedwongen, omdat de tijd tot nadenken aan de natie als ontfutseld werd, omdat men (zoo men de aristokratische partij natuurlijk uitzondert) onderteekende zonder te weten wat. — Hiervan was het gevolg dat naauwelijks de onderteekening zwart op wit stond of het berouw ontwaakte, zoodra men uit dien achtdaagschen roes ontwaakt tot zich zelven kwam, en zag waartoe men zich had laten brengen, en dan nog (hetgeen niet het minste zegt) hoe en door wien men er zich toe had laten brengen; — met andere woorden dat men bevestigd had, wat men verwenschte als de vernietiging van ons volksgeluk, en dat men zich daartoe had laten brengen door behendige listen en slinksche lagen, door bedreigingen, die men in zijne magt gehad had te logenstraffen, door intimidatie, intrigue, huichelarij, aangewend door diezelfde regering welke men niets minder wenschte dan te bevestigen, en tot welker bevestiging men zich nu juist door die middelen gebragt zag. — Is het wonder dat hoe langer hoe meer van dag tot dag een spijt van hen, die zich dupes van hunnen eigenlijken vijand zien, toeneemt; kan het standpunt eener regering na zoodanige zegepraal gunstig genoemd worden? Zeker niet. Die zegepraal zelve, door de wijze waarop zij behaald werd, is een heftiger middel dan nog immer bestaan heeft, om de gansche natie en niet het minst hen die aan de regering die zegepraal bezorgden, van de regering nog afkeeriger te maken dan ooit. —

Men hoort van alle kanten de stemmen des berouws; men verneemt van alle zijden spijt; de bekentenis van zich vergist te hebben, van te hebben gedwaald wordt dag aan dag meer, en meer; en met toenemende openbaarmaking geuit. — Tot zoodanige stemmen, tot zoodanige bekentenissen is de mensch uit zijnen aard niet ligt geneigd. Daartoe zijn felle prikkels, ontembare hartstogten noodig. Zij bestaan in den afkeer van eene regering, bij wie men behendigheid met onzedelijkheid gepaard ziet, wie men voor geene middelen ter wereld ziet terug deinzen, zoo hare sluwe berekeningen daardoor het bereiken van het doel, dat de natie in het harte en luide afkeurt, mogelijk achten; — zij bestaan in den afkeer eener regering, die met de goede trouw en de vredelievendheid der natie speelt, en deze aan hare met het belang der natie strijdende inzigten, dienstbaar maakt; — en zij bestaan in den spijt van zich dupe te gevoelen van eene regering van welke de afkeerigheid dag aan dag toeneemt. Ziedaar de prikkels, de hartstogten, die de stemmen des berouws, de bekentenissen van gedwaald te hebben dagelijks aan de ondersteuners der regering blijkens hunne onderteekening, afdwingen.

De *Vlissingsche Kourant* heeft immer als hare partij pal gestaan; zij raadde die valsche onderteekening af, en hare partij handelde dien overeenkomstig. Het toenemende berouw van hen die haren raad niet volgden, kan niet anders dan haar streelen. Zij reikt aan deze de hand, want zij ziet door deze hare partij vergroot, zij ziet deze zich aan haar aansluiten. Zij zal voortaan het orgaan zijn van hen die uit pligtsbesef aan de leening geen deel namen en van hen, die over hunne deelname daaraan berouw gevoelen, — want beider gevoelens zijn nu een en dezelfde. Zij stelt zich als volslagen tegenstander der regering, die zich voortdurend de dienaresse toont te zijn der oligarchische partij, die de natie uitmergelt, daartoe hare niet te ontkennen behendigheid aanwendt en geene middelen, de onzedelijkste zelfs, ontziet,

om aan die partij het geluk der natie op te offeren. — Zij zal zich dien ten gevolge aansluiten aan die leden der tweede kamer, welke bij den aanvang van dit nieuwe tijdvak onzer politieke geschiedenis, zullen toonen de behoeften van den tijd te kennen, en hunne krachten inspannen om daarin te voorzien met die standvastigheid, vastberadenheid en onverwrikbaarheid, die den eerlijken staatkundige moeten kenschetsen, zal hij zijn doel bereiken. — Zij zal zich als de kern dier jeugdige en krachtige oppositie stellen, over welker afwezen vroeger in de *Vlissingsche Kourant* werd geklaagd, en welke nu door den bijval der berouwhebbenden in alle oorden des lands gevestigd is. — Zij zal de daden der regering en der oligarchie nagaan en bestrijden, en dit doen in het belang van den geëerbiedigden koning en zijn stamhuis, in het belang der natie, die van dezen de verlossing uit hare verdrukking, de politieke hervorming, de verandering van regeringsstelsel en regeringspersoneel daartoe benoodigd verwacht.

(*Vl. Kt.*)

Advertentien.

*** Ter adsistentie in eene groote Huishouding, in de Provincie *Gelderland*, wordt gevraagd, eene JUFVROUW, van middelbare jaren, de Roomsch-Catholijke Godsdienst belijdende, en bewijzen van onbesproken gedrag en bekwaamheid kunnende geven.
Adres met *franco brieven*, Lett. A. bij den Boekhandelaar J. G. MEIJER te *Arnhem*.

*** Iemand van middelbare jaren, zonder vrouw en kinderen, en van een onbesproken gedrag, volkomen bekend met het FABRICEEREN van SIGAREN, als ook met het PREPAREEREN en FABRICEEREN van alle soorten van SNUIF en ROOK-TABAK, zag zich gaarne geplaatst. Nadere informatien in persoon of *franco brieven* bij den Uitgever dezes.

Verkooping van Rogge.

Op Woensdag den 29 Mei 1844, zal door het Kollegie van Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Armen te *'s Bosch*, in het Groot Zieken-Gasthuis aldaar, des namiddags ten VIJF URE, op de gewone Conditien worden verkocht, eene partij ROGGE, welke dagelijks voor en na den middag, op de Zolders van het Oude Mannen en Vrouwenhuis kan bezigtigd worden.

Publieke Boekverkooping ENZ.

Op *Woensdag* en *Donderdag*, ten vijf ure, zullen

NAVEGE EN C°. van *Amsterdam*,

veiling houden, in het *Oud Keizershof*, alhier, van

BOEKEN, PLAATWERKEN, LIEFHEBBERIJEN ENZ.

de Aandacht van het Publiek overwaardig.
Op **Dingsdag** (28 Mei) **te Zien.**

AANBESTEDING.

HET PLAATSELIJK BESTUUR DER GEMEENTE *ENGELEN*, zal, onder nadere goedkeuring van H. E. G. A. Heeren Gedeputeerde Staten der Provincie *Noord-Braband*, op *Vrijdag den 31 Mei* 1844, des voormiddags ten *elf* ure, ter Raadkamer aldaar, aanbesteden:

Het bouwen van eene nieuwe

SCHOOL, ONDERWIJZERS-WONING, RAADKAMER, enz.

met de leverantie van al de daartoe benoodigde Materialen.

Waarvan Bestek en Teekening, van heden af alle werkdagen zullen ter lezing liggen, ter Raadkamer voornoemd; zullende op den dag voor de Aanbesteding, de noodige aanwijzing, ter plaatse gedaan worden.

Het Plaatselijk Bestuur voornoemd,
De Burgemeester en Secretaris
F. VAN CALKER.

*** De Notaris *JOH. DE BERGH* te *'s Hertogenbosch*, zal aldaar op de Smalle Haven nabij de Aschschuur, op Vrijdag den 31e Mei 1844 des morgens ten negen ure, verkoopen, eene extra groote partij TIMMERHOUT van allerlei aard.

TE HUUR,

OM DADELIJK TE AANVAARDEN,

Een zeer goed ingerigt, geheel vernieuwd en bijzonder aangenaam gelegen BUITEN-VERBLIJF, op *Oud-Herlaer*, aan de rivier de Dommel, achter of ter zijde van *Vught*.
Te bevragen ten kantore van den Notaris *JOH. DE BERGH*, te *'s Hertogenbosch*, brieven franco.

*** De Notaris *MOLHUIJZEN*, te *Vught*, heeft aldaar bij Executie publiek verkocht:

Eene **HOEVE**, gelegen onder *Vught*, wijk laage Vlasmeer, bestaande in een wel ingerigt BOUWMANS-HUIS, STAL, SCHUUR, SCHOP, BAKHUIS, en aanhooren, VOORPLEIN beplant met extra zware EIKENBOOMEN, voorts MOESTUIN, TEEL-, WEI-, GROESLANDEN en HOUTGEWASSEN, groot te zamen 7 B. 72 R. 50 E. Kadaster Sectie C., No. 204 tot en met 212 en 229; D. 122, 123, 124, 133, 134, 243 tot en met 247 en 287. *In Massa, ingezet met de Slagen op*. . . . . *f* 3100,—.

Gezegde HOEVE in 5 Perceelen als:

1. De HUIZINGE en AANHOOREN met EIKENBOOMEN, HOUTGEWAS, TEEL-, en WEILAND, groot 2 B. 67 R. 64 E. Kadaster Sectie C. No. 204 tot en met 210 en 229. *Ingezet als voor* . . . . . *f* 1550,—.
2. Een Perceel BOUW- en WEILAND, met BOOMEN en HAKHOUT, groot 1 B. 57 R. 50 E. Sectie D. 133 en 134. *Ingezet als voor f* 570,—.
3. Een Perceel BOUWLAND en HAKHOUT, groot 1 B. 26 R. 67 E. Sectie D. 122, 123 en 124. *Ingezet als voor*. . . . . *f* 490,—.
4. Een Perceel WEILAND en HAKHOUT groot 65 R. 9 E. Sectie D. No. 243 tot en met 247. *Ingezet als voor* . . . . . *f* 300,—.
5. Een Perceel WEILAND, groot 1 B. 13 R. 60 E. Sectie D. 287. *Ingezet als voor f* 40,—.

f 2950,—.

Twee Perceelen BOUWLAND, gelegen als voor, aan den Straatweg naast en over den Nieuwen Weg op *St. Michiels-Gestel*, groot 15 R. 34 E. Sectie G. No. 251 en 252. *Ingezet met de Slagen*. . . . . *f* 235,—.

Een Perceel BOUWLAND, in de Vughtsche Akkers, groot 81 R. 20 E. Sectie C. No. 105. *Ingezet met de Slagen*. . . . . *f* 560,—.

Een Perceel BOUWLAND, op de Vughtsche Hoeven, groot 16 R. 20 E. Sectie E. No. 241. *Ingezet met de Slagen*. . . . . *f* 100,—.

Een Perceel BOUWLAND, aldaar, groot 51 R. 10 E. Sectie E. No. 299. *Ingezet als voor f* 440,—.

Een Perceel HOOILAND, in het Halschbroek groot 1 B. 47 R. 90 E. Sectie C. No. 657. *Ingezet als voor*. . . . . *f* 310,—.

Een Perceel HOOILAND, in de Honderd Morgen, groot 2 B. 14 R. Sectie A. No. 32 en 33. *Ingezet als voor* . . . . . *f* 80,—.

Een Perceel HOOILAND, onder *'s Bosch*, in het Boschbroek, groot 69 R. 30 E. Sectie E. 29. *Ingezet als voor*. . . . . *f* 180,—.

Een Perceel HOOILAND, aldaar, groot 54 R. 50 E. Sectie E. 35. *Ingezet als voor*. . *f* 20,—.

De Finale Verkooping zal plaats hebben te *Vught*, ten huize van W. VAN EXSEL, op *Woensdag den 5 Juny* 1844, des namiddags om 4 ure.

Informatie te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris.

*** Allen die iets te vorderen hebben, of schuldig zijn, aan de onder voorregt van Boedelbeschrijving, aanvaarde Nalatenschap van *PETRUS LAMBERTUS VAN SANTEN*, in leven Boekhandelaar, te *'s Hertogenbosch*, worden verzocht, daarvan opgave of betaling te doen, aan den Rentmeester van het Roomsch-Catholijk Weeshuis te *'s Hertogenbosch*, de Notaris *A. P. BOLSIUS*, aldaar.

*** Ten verzoeke van HEEREN REGENTEN VAN HET ROOMSCH-CATHOLIJK WEESHUIS TE *'S HERTOGENBOSCH* zal, *op Dingsdag den 4 Juny 1844, en volgende dagen*, des namiddags ten *twee* ure, ten sterfhuize van *P. L. VAN SANTEN*, in leven Boekhandelaar, te *'s Hertogenbosch*, door *P. A. WEYMAN*, Deurwaarder aldaar, publiek worden verkocht:

Alle soorten van GEDRUKTE MILITAIRE STUKKEN, voor Kwartiermeesters, Maréchaussées, Infanterie, Kavallerie en Artillerie.

Roomsch-Catholijke GEBEDENBOEKEN, en verschillende andere WERKEN, eenige RIEMEN GEDRUKTE BOEKEN, PLATEN, LANDKAARTEN en ATLASSEN, cirka 200 RIEM verschillende soorten PAPIER, PENNEN, DRUK- en SCHRIJFINKT, en wat verder tot een Boek- en Papier-Winkel behoort; als ook de GEREEDSCHAPPEN eener BOEKBINDERIJ; voorts den INBOEDEL, bestaande in SECRETAIRES, Mahonihouten LINNENKASTJE, STOELEN, TAFELS, LEDIKANTEN, BEDDEN, LINNEN, KOPER, TIN en AARDEWERK.

Al welke GOEDEREN des daags te voren van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uren, te zien zijn.

*** In eene wildrijke Streek dezer Provincie, vraagt men voor een Heer KOST en INWONING. Opgave van Prijs, enz. franco onder Letter W. aan den Drukker en Uitgever van den *Noord-Brabander*.

BESTEDING

van het BOUWEN eener geheel nieuwe

HEEREN-HUIZINGE EN KOETSHUIS,

Binnen de gemeente *WAALWIJK*, met de Leverantie van al de daartoe benoodigde BOUWSTOFFEN, op *Woensdag den 12 Juny* 1844, des voordemiddags ten 10 ure, in de herberg van B. VERWIEL op de Heesensche markt, te *Waalwijk*, alwaar Bestek en Teekening inmiddels ter visie zullen liggen.

Nadere inlichtingen kunnen verkregen worden bij den opzigter BOOTS, te *Loonopzand*, door wien ook des morgens voor de Besteding *in loco* aanwijzing zal gedaan worden.

Graanmarkt van 's Hertogenbosch

van Donderdag, Vrijdag en Zaturdag,

den 23, 24 en 25 Mei 1844.

Rogge, de markt was dezer dagen vrij wel voorzien, en hoewel er voor puike kwaliteit vorige prijzen werd bedongen, hebben de mindere soorten lagere prijzen opgebragt.

Boekweit en Haver, weinig aanvoer, vond gereede koopers; het navolgende is besteed geworden, per Nederlandsch mud, als:

ROGGE.	*f* 5,00 à	*f* 5,55.
BOEKWEIT.	— 4,65 —	— 5,00.
HAVER.	— 2,10 —	— 2,35.

Presumtive waarde op wigt:

ROGGE	van 68,	N. P.	*f* 5,10,	van 71,	N. P.	*f* 5,50.
BOEKW.	» 66,	» »	– 4,70,	» 69,	» »	– 5,10.
HAVER	» 40,	» »	– 2,20,	» 45,	» »	– 2,60.

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarnaar de zetting van het brood op Donderdag den 23 dezer is geschied, *f* 5,439°.

De 3 Nederlandsche ponden Roggebrood 27½ Cts.
Het Nederlandsch pond Boter *f* 0,44 à *f* 0,50.

De zetting van het Tarwe-Brood, wordt alhier geregeld naar de Prijs-Kourant der Beurs van Rotterdam, welke is als volgt:

TARWE Per Mudde.

Nieuwe Zeeuws. Overin[illegible] en Kanaal 1843 *f* 6.80 à *f* 8.20.
Rhijn en Kleefsche, 1843, middelprijs *f* 5.75.
Kleefsche en Hooglandsche 1843 id. id. 6.15.

Gedrukt bij H. & A. DE ROOIJ.